

SLOVENSKI MAROD.

Iznaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicih, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština iznasa. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franje Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravnost, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Nemški ustavoverci in nagodba z Ogri.

Nagodbena kriza še nikakor nij končana, če so prav nemški ustavoverci državnega zabora sè svojo popustljivostjo Magjaru Tiszi zopet do ministerstva pomagali. Mnogih izmej njih se je lotila britka politična otožnost in ti čutijo, kaj so naredili in kaj nameravajo še. Jeden izmej teh nemških državnih poslancev, baron Walterskirchen piše v graško „Tagespost“ od vtorka resnične besede o nagodbi in sklepu ustavoverne stranke, da bode sprejela jo, tako-le značiteljno: „Razmera z Ogersko s tem ne bode nič boljša, ampak slabejša, in prebivalstvo bode nevoljno in zmoteno obrnilo hrbet onej (ustavovernej) stranki, katere bitstveni vspehi so le v tem, da je davke povsredovala.“ Pomnite: to so besede ustavovernega nemškega poslanca, to je sodba u dan protivne stranke o svojih lastnih ljudeh, o naših protivnikih! Hujše, pa tudi resničnejše in pravičnejše sodbe in obsoje nad ustavoverno, zdaj odločajočo stranko Nemcev in nemškutarjev ne bi bil nihče mogel izreči, nego jo je izgovoril ta njen lastni ud in prijatelj, „Tagespostni“ državni poslanec! Pa s tem še nij končal, temuč dalje o svojih ustavovercih, ki pravijo, da bi „napaka“ bila, če ne bi za nagodbo glasovali potem, ko bi ministerstvo sicer odstopilo, piše on: „Mi se bojimo, da bomo s samimi tacimi izogibavani napak svojo lastno smrtno obsobo v mnenju ljudstva podpisali in sami to obsojo izvršili. Deak je nekdaj reklo: Kar se nam vzame, to moremo nazaj dobiti, a kar človek sam rad dá, to je izgubljeno za vedno.

Z nepogojnim glasovanjem za predloge vladne je enakost ali pariteta z Ogersko tudi v bankovnih razmerah potrjena.“

O tej „pariteti“, ali enakopravnosti, katero Magjari hočejo z našo polovico imeti in jo bodo po tem novem sklepu nagodbe tudi dobili, pa piše znani konservativni plemenitaš iz Koroškega baron R. v dunajskem „Vaterlandu“ od pondelska tako-le. „Če kdo s kom drugim stopi v zadružno zvezo in mu vse škode prepusti in še po vrhu 70 procentov skupnih stroškov naloži, sam pa jih le 30 procentov nosi, pravijo, — da je jeden prehitro storil slabo kupčijo, — drug je bil pa pre — siten . . . . Če pa se ta poslednji še tako dela, kakor da bi se povsod le njemu škoda godila, če on, ki veliko menj plaćuje in daje, zmirom terja, da ima več plaćujoći podvreči se, za kar ga oni, ki menj plaćuje, pri skupnih akcijah vedno ovira, — če on na zadnje še celo pravi: „jaz ne budem sicer odzaj za naprej nosil jednacih bremen s tobom, jaz ne budem 50 procentov plaćeval proti 50, temuč še na dalje, kakor prej, le 30 plaćeval, ti pa 70, za to pa terjam, da imam popolno tiste pravice in moči, kot ti (popolno paritet), to se pravi: ti mi imaš dati še popolne pravice v upravi svojega zaklada in svojega kredita, da si potem morem jaz pred svetom na tvoje stroške dajati videz moža od tebe popolno neodvisnega, — kako bi se to imenovalo? To nema baš nobenega imena.“

Tako piše „Vaterland“ in s tem pravdobro osvetljuje paritetu nagodbeno naše polovice z Ogri. Menimo, da nam nij treba nobenih razlaganj pristaviti, primera je izvrstna in sama govoreča. Iz nje je baš razvidno,

kako prav ima „Tagespost“ če obsoja popustljivost svojih nemških ustavovercev v tej zadevi.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. februarja.

Iz Pešte poroča telegram, da je minister Tisza predstavil sebe in svoje tovariše, kot zopet potrjene na vlad obema ogerskima zbornicama 27. febr. Razložil je tek ministeriske krize in dejal, da prevzame odgovornost za nagodbo z Avstrijo. V spodnej zbornici sta Sennyey, a v zgornjej Majlath povedala, zakaj nijsta prevzela ministerstva. Več o tem moramo še počakati.

„Narodny Listi“ pripovedujejo, kako Magjari svoje politične sovražnike s poti spravljajo. Pred nekaterimi tedni se je ustrelil v Pešti državni pravnik dr. Tomašek, rodom Slovak. Tomašek je živel v najboljših razmerah, zato je samoumor bil vsem uganjka. Tomašek je postal žrtev magjarskih Slovanožrcev. On je imel sestaviti tožba proti voditelju ogerskih Srbov, dr. Mileticu, ki je bil obdolžen vleizdaje in uže štiri mesece v preiskovalnem zaporu v Pešti zdihuje. Tomašek je izpoznał, da nij uzrok za zatožbo, in da je Miletic proti postavi zaprt. A Magjari Miletica, ki ga imajo v pesteh, nečejo izpustiti in šepetal so Tomašku v uho, da mora zatožbo sestaviti, kakor uže hoče. Tomašek je prosil, naj bi se stvar kakemu drugemu državnemu pravniku izročila, ker se pa to nij hotelo nikakor zgoditi, in so mu žugali, da izgubi službo, izvolil si je rajši smrt, nego da bi delal proti svojej vesti.

Vnaranje države.

Iz Srbije poroča telegram: Prav zoper vsako (?) pričakovanje je večina velike narodne skupščine za nadaljevanje vojne s Turci. Poslanci pravijo, da Srbija ne more častnega mira skleniti, kakor bi bil v interesu dežele. Zato naj se na dalje vojuje

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Devetnajsto poglavje.

(Dalje.)

Več, kot čisti zrak, in kot zdravilni vrelici, Ljuba deva! zdravja daje vpričnost tvoja.

Kateri ljudje nemajo posestva vsaj deset kilometrov od mesta, prav za prav ne morejo reči, da na kmetih žive. Imajo velike vrtove, često tudi mnogo njiv in druge zemlje ter prideljujejo za se sadje in zelenjad; navadno imajo konje, vozarijo okoli ter sopejo čisto sapo. Nekateri se pečajo z živinorejo ter se precej ponašajo z debelimi govedi in kitajskimi kokošmi. A pri vsem tem ti predmeščanje ne uživajo veselja pravega življenja na kmetih, tu nij neprehodnih gozdov, šumečih potokov; v valovih se zibajočega žita, obširnih trav-

nikov; z vsakega nekoliko vzušenega kraja se vidi v bližnje mesto, katerega ropot se skoro sliši; in vsako uro pripelje omnibus ali pa železnični vlak nas same ali pa katerega naših sosedov v nemirni trg ali pa iz njega. Katerim pa je samota ljuba, najdejo jo najgotovje v teh na pol kmetskih na pol mestnih bivališčih; marsikatera rodbina se poletje za poletjem odtegne mestu v isti tiki kot ter, nemotena od obiskovalcev in blebetašev, uživa neodvisno življenje, katerega ne najde v preobljudenem mestu, kjer neprestano srečujemo svoje znance, niti v pravih vaseh, kjer vsakega novega došleca opazijo in prerešetajo.

Gospod Grahamova pristava je bila srednje vrste, ter ne tak, da bi posebno pozornost nase obračala. Vrt je bil res zelo lep, ter poln bujnih grmastih rastlin, senčnatih hišic in dreves, ki so bila z vinsko rozgo obrasena a visok plot ga je zakrival ljudem, in hiša v strani od ceste je bila precej po starem zidanata ter nij posebne pozornosti na se vlekla.

Razen malega dela v vrtu je gospod Graham imel opraviti le v mestu. Emilija nij imela rada posvetnega ropota, ter je sprejemala le malo družbe; obiskavali so jo le redoma njeni sosedje, ter nekateri posebni prijatelji iz mesta na pr. duhovnik gosp. Arnold in nekogi dobri znanci, ki so proti večeru pogostoma prihajali iz mesta ž njo pogovarjat se in sadje jest.

Poletje je minolo prav srečno. Jerica je bila zmirom bolj zadovoljna pri Emiliji; in to tem bolj, ker se je zavedala, da tudi sama svojej izvrstni prijateljici na razne načine koristi ter je za njo zelo imenitna in neobhodno potrebna; kar se h kratu pretrga vse njeni veselje.

Emilija je dobila mrzlico. Ko je Jerica hotela prvkrat iti k bolnici, rekla jej je gospa Ellisova, ki si je vso strežbo sebi sami prisvajala. Ko je uboga deklica močno prosila, naj jo pusti k bolnici, rekla jej je gospa Ellisova, da je mrzlica nalezljiva in da je Emilija

za osvobojenje bratov. Bolje je častno prema-ganim biti, nego gnjil mir skleniti. — Po tem tacem mir s Srbijo in Črnogoro nij tako „gotov“, kakor sovražniki Slovanstva žele. Denes je premirje izteklo.

Iz **Peterburga** se poroča „P. L.“, da se bliža čas, ko bode Rusija v boj sla. Rumunske železnice imajo uže iz Kišeneva povelje, vsako uro pripravljene biti za prevaženje ruske vojske. Ruska vlada bode terjala od velesil odgovora na svojo okrožnico, z opombo, da ne more dalje čakati.

Rumunski minister za nauk je senatu predložil načrt postave, naj se teologična in medicinična fakulteta na univerzi v Jasi ustanovi. — Torej v tem času, ko je ruska vojska uže optrala, da vmaršira skozi Rumunijo v Bulgarijo, Rumunci univerzo dopolnujejo.

Iz *Carigrada* se poroča: Mohomedanci so v Pirotu napali palačo novoimenovanega krščanskega Mutešerifa in so ga skušali umoriti. Take negotove razmere so zdaj v Turčiji.

V angleškem parlamentu je naznani poslanec Knedy, da bode 5. marca predlagal resolucijo, ki bode neodvisnost in celoskupnost Turčije naglašala. — Francoski „Temps“ poroča, da se mej Anglijo in Rusijo dopisuje zarad orientalnega vprašanja, da pa Anglija nij še nameravanega nasveta stavila, naj bi se Turčija še eno leto pustila, da svoje reforme izvesti more.

Francoska republika čisti mej osobjem politične uprave. Premešajo se vsi uradniki, ki so proti republiki delujoči bili, ali ki še zdaj rujejo za Napoleonove ali kraljevce.

Dopisi.

Iz Kranja 26. febr. [Izv. dopis.]
Osle je Bog vstvaril, pravi Henrik Heine nekje, da se človek ž njimi primerja. V tem izreku mlado-nemškega pesnika je veliko resnic. Ali denes si ne jemljem časa, dokazati te resnice, ker važnejši reči, kot filozofični ta izrek zanimavajo naše meščanstvo v tem trenotku, ter visijo črnemu oblaku enako nad malim našim mesticem. Nemškutarstvo naše se je namreč pričelo gibati, ter sejati nemir z umazano denuncijacijo v prej tihe in prijetne naše kroge. Da pa svet pozna stebre tega našega nemškutarstva, da bode vedel ceniti notranjo njegovo vrednost, kličem denes muze na pomoč, ter hočem te stebre opisati prav tako, kakor se vidijo iz bližine.

Voditelj te fanatične stranke in njena mralična glava je bivši notar Stergar. Gospod Stergar, ali kakor odstavljenemu notarju bolje pristuje, gospod Sterger, sedaj nij nič drugačega kot — odstavljen notar. Mož ima

neče imeti pri sebi, da razen nje celo neče nobenega imeti poleg sebe, kadar je bolna.

Tri ali štiri dneve se je motala Jerica po hiši, ter je bila neutolažljiva. Bilo je peti dan, odkar je bila iz sobe izključena, zagle-dala je na stopnjicah kuharico Prime, ki je ovsene kaše gori nesla, dala jej je nekaj ravno natrganih rožnih puckov ter jo je prosila, naj jih izroči Emiliji in naj jo vpraša, ali bi je ne smela obiskati.

Blizo kuhinje je čakala kuharico Prime, nadejajo se, da bode o bolnici vsaj kaj poizvedela. A kuharica vrnivši se doli je imela cvetice še v roci in zagnavši jih na mizo olajšala si je blagodušna žena svoje srce.

„Zares! Ljudje pravijo, da so kuharice in strežnice prvega reda svojeglavne kot medvedje. Reči ne morem, ali je to res pri kuharicah, a pri strežnicah o tem nij dvomiti. Ljuba gospica Jerica, jaz bi kar noter ne šla! Porok bi vam ne bila, da ne bi vam izdrla glave!“

vsak dan štirindvajset ur prostega časa in nij čuda torej, ako ima priložnosti dovolj, da spiše sedaj pa sedaj kako korenspondenco v ljubljanski „Tagblatt“, iz katere povsod ven gleda — odstavljen notar. Dve reči sovraži gospod Sterger na svetu — Slovenstvo in pa gospode profesorje kranjske gimnazije.

Zakaj da zadnje nedolžne gospode sovraži, ne vemo, pravijo sicer, da na našej gimnaziji študira potomec njegove krvi, ali kakor da študira, se ne ve. Od notarstva pa je bil odstavljen, ker nij imel svoje pisarne v redu. Mož je kratkoviden in zmešalo se mu je marsikaj, ker nij imel dobrega pogleda. — Ali sedaj je Herbst naših nemškutarjev!

Druga glava je gospod Jagrič. Ta gospod ljubi Nemce in nemško kulturo. Zoper to nemamo nič. Vsak človek mora imeti svoje privatno veselje!

Tretji v vrsti je naš padar, gospod Steinmetz. Gospod Steinmetz pri prvem pogledu ne kaže mnogo zanimivega na sebi. Mož je flegmatična duša. Edino, kar ga fak-tično odlikuje od naših meščanov, je velikan-ska noga, s katero stopa po zemlji, da se trese do osrčja. Tudi on ima včasih nekoliko prostih ur in tedaj napiše korespondenco, ka-tero prinese vaš ljubljanski nemškutarski bu-telj v svojem listu. Sicer pa nij nevaren ta ud stvaritve. Usmiljenja vreden bi bil samo tisti nesrečnež, ki bi po trdi osodi prišel pod njegove podplate. Strt bi bil, kakor tedaj, ko bi padlo deset centov železa na njegove kosti.

To so voditelji naše nemškutarske stranke.

„Kaj, gospica Emilija nij hotela vzeti cve-
tic?“ vprašala je Jerica vsa žalostna.

„Ne, prav nič nij rekla. Vi veste, da ne more videti, kaj je bilo; in gospa Ellisova je vrgla cvetice skozi vrata rekoč, da bi k bolniku mrzličnemu ravno tako lehko prinesla strupa kot rož. Hotela sem govoriti z gospicco Emilijo; a gospa Ellisova mi je namignila tako da sem mislila, da će spati, ter je dosegla da sem odšla. Oho! ta mi pač ropota, kadar je kdo bolan.“

Jerica je šla v vrt. Dela nij imela nikakoršnega, ampak je le polna skrbi mislila na Emilijo, ki je, kot se je bala, zelo bolna. Njena dela in njene knjige so vse bile v sobi Emilijini, kjer jih je navadno puščala. Bralnica bi je bila lehko razveseljevala, a bila je zaklenjena. Tako jej je ostal edini vrt in tu je prebila ostalo to jutro in še mnogo sledenjih; kajti Emilija je bila zmerom slabejša. Preteklo je celih štirinajst dni, da je Jerica nii videla, tudi nii slišala drugega o njenem

Morda bi se dobila še kaka glava — ali denes naj bode konec besedij. Morda vam v prihodnjič zopet kaj pišem, morda vam tedaj naštejem še tiste „minores“, ki malo manj nosijo glave po konci ter so zadovoljni, da imajo zvečer četrtna litra slovenskega vina in kako krotko zabavljico na slovensko narodno gibanje. Habeant sibi!

Morda vam bodem pa tudi pisal visoko učeno filozofično razpravo, čemu da je Bog osle ustvaril in če je koristno, da se človek primerja z njimi. Bom videl, kar se mi bode bolj zljubilo.

Kruljevi hudič.

Iz Št. Ruperta na Dolenjskem
20. februar. [Izv. dop.] Slednjič je bila vendar volitev za št. Ruperškega župana razpisana. Akoravno bode uže kmalu četrtoleto minolo, kar nam g. Dolar županuje, nijsmo se nadejali, da bode g. Dolar uže pri volji županski prestol zapustiti. Mislili smo, da se bodo preje vršile volitve za deželni zbor, predno dobimo novega župana. I glejte! čisto nenadoma bila je razpisana volitev za župana v št. Rupertu. Agitiralo se je primerno na obeh straneh, na narodnej i na Dolar-Škedeljevej. A vendar nij rezultata na nijednej strani. Čitajte, kako je to prišlo. Ko se ima volitev vršiti, pride, kar Dolarjevi volilci nikakor nijso pričakovali naenkrat grof Barbo, ki se je malo časa po-prej v državni zbor na Dunaj odpeljal, župana volit. Vsi Dolarjevci bili so kakor poparjeni. Uže dolgo prej se je namreč vse obče trdilo, da Dolar volitve za župana prejne razpiše, dokler nij odšel grof Barbo na Dunaj. In evo! Grof B. je valjda oddrdral na Dunaj, in volitev je razpisana. Ko so pak zaledali Dolarjevci grof Barbota kot kacega „deusexmachina“ k volitvi priti, ostrmeli so, strah jih je obšel, in odšli so jeden za drugim iz volilne sobe. Narodni volilci, ki so hoteli za g. Zajca na Bistrici glasovati, bili bi gotovo zmagali, če bi jo ne bili Dolarjevci iz volilne sobe popihali. Kajti premalo volilcev je bilo po odhodu Dolarjevih, da bi bila volitev veljavna. Dr. Škedel, kakor najstarejši srenjski svetovalec, je volitev vodil in za volilno komisijo dva uda, Miha Zupančiča in Jak. Indiharja p. domače Zimo imenoval. Ko je Zima videl, da je Dolar z drugimi svojimi volilci odšel, popusti tudi on kot ud volilne komisije svoj sedež in odšel je z izgovorom, da gre druge nazaj klicat, in ko je na plan

stanji, kot kar je sedaj pa sedaj gospa Elliso-
sova gospodu Grahamu poročala; ker pa je
ta vsak dan govoril z zdravnikom ter po go-
stem obiskaval svojo hčer, nij tako natanko
njo izpraševal, kot bi bila Jerica rada. Par-
krat se je drznila za njo poprašat gospo Elliso-
sovo, a ta jej je le odgovorila: „Pustite me
pri miru s svojimi vprašanji! Kaj vi razumete
o boleznih?“

Neko po polu dne je Jerica sedela v veliki senčni lopi v zadnjem konci vrta. Nje bližnja gredica za cvetlice je izsapala prijetne vonjave; sama pa je zavijala seme iz raznovrstnih semenskih kapic v male zavitke ter jih je zaznamovala; kar je blizu svojega sedeža zaslišala nekoga stopati, ozrla se je ter spoznala hišnega zdravnika doktorja Jeremija, ki je nagloma vstopil v lopo.

„No! kaj pa tu delate?“ vzklknil je nagloma in s pretrganimi besedami. „Ali razvrstujete seme?“

Da čestiti gospod!“ odvrnila je Jerica.

prišel, videli so ga po njivah brzo proti Dragi mahati.

Kaj pa poreko drugi k takovej volitvi? Obnašanje se ne more dosti ostro obsoditi. Grof Barbo, župnik št. Ruperški, i drugi narodni volilci so se seveda hudovali nad takim obnašanjem nasprotnikovim. Napravili so dolga pota, a zastonj. Kedaj da bode sedaj zopet volitev razpisana, to se ne ve. Grof Barbo je narodnim volilcem obljubil, da na vsak način pride k volitvi, in če bi na Dunaji bil, naj ga telegrafično zovejo. Taka obljuba je res časti vredna!

Nasprotnikov delovanje je uže dolgo časa sem bilo prav krtinsko. G. Jančigara so nam spravili proč, ker so vedeli, da je on vrl agitator zoper nepošteno stvar, a sedaj delajo še z nepoštenejšimi sredstvi. Ker so nam usta zamašena, ne govorimo več o tem, da ne bode policija vam ugrabila liste. A tudi za nas pride jedenkrat doba. Narodni volilci, ostanite zvesti danej svojej besedi!

Iz Savinske doline 26. februar [Izv. dop.] Žalostni glas o pregnanji gospoda profesorja Glaserja, kateri tužno odmeva po vesolni Sloveniji, je tudi nas Savinčane silno iznenadil. Saj je vendor omenjeni mladi učitelj tudi mej nami dve leti živel in se vspešno trudil v prid naše slovenske mladine. Gospod profesor Glaser je bil zadnji, ki je še na celjski gimnaziji francoščino učil in tako marsikateremu dijaku pripomogel, da zdaj z znanjem onega jezika dosti ložje izhaja, kakor bi morebiti drugače. Tudi je objavil v programu celjske gimnazije za leto 1872 odlomek francoske gramatike, katero bo gotovo tudi izdal, kadar se bode potreba pokazala. Sploh pa je bil ta gospod profesor ne le samo pri svojih učencih in kolegih, ampak tudi pri vseh drugih prav priljubljen, kateri so ga poznavali in ž njim občevali.

Presrečno obžalujemo tedaj vrlega moža zarad tega, da mora iz domovine na prusko mejo; a obžalujemo ga posebno le zaradi tega, ker ga ta nepričakovani slučaj sredi njegovih študij moti in ovira. Kar se pa premeščenja sploh tiče, mislimo vsi da se ž njim ne bode želeni namen dosegel; kajti če je tudi gospod profesor za zdaj svojej domovini odtegnen, to gotovo dalje časa biti ne more. Sploh pa bo tudi on tem bolj skrbel, da bode na drugi način svojemu narodu in našej ideji koristil.

ter je vsa zarudela, zapazivši kako so ostre črne oči doktorjeve njen obraz pregledoval.

„Kje pa sem vas uže videl?“ prašal je na isti čudoviti način.

„Pri gospodu Flintu.“

„Oh! pri Truemanu Flintu! Dobro se ga še spominjam. Vi ste njegova majhena deklica. Zala deklica! In ubogi Trueman je umrl! Da, mesto je nekaj izgubilo ž njim! To je tedaj majhena strežnica, ki sem jo navadno pri njem videl! Za Boga! kako vzrasejo otroci!“

„Doktor Jeremija,“ prosila je Jerica z milim glasom, „bodite tako dobri in povejte mi, kako je gospici Emili?“

„Emili? — No, ta hip ne ravno prav dobro.“

„Ali mislite, da bode umrla?“

„Umrla, ne, to ne! Zakaj pa bi umrla? Ne budem je pustil umreti, če mi hočete pomoci ohraniti jej življenje. Zakaj pa niste doma in jej ne strežete?“

„Oh, kako rada, ko bi smela!“ vskliknila

Gospod profesor Glaser bo to krivico morebiti brez škode prestal; trpel pa bo še več ti, mili naš slovenski narod! Odtegnili so ti š tem zopet jednega duševnega podpornika, da bodo kakega ultra germana na njegovo mesto tvoji mladini za dušnega očeta postavili! Ali še nas je več. Trda je sicer naša osoda, a trpimo, gotovo bode enkrat „skoro boljše“! Kri mučenikov je bila najboljše seme „kristjanstva“.

Iz Gorice 24. februar [Izv. dopis.] (Župan, gimnazija.) Dolgo časa so mislili naši očetje, katerega bi si kot glavo izbrali, stranke so tudi mnogo kandidatov imenovale, ali vendor nij imela Gorica še novega župana. Kar naenkrat izvole si mestni očetje novega župana, dr. Deperisa. Dne 22. t. m. je bil slavno potren in vmešen. V mestnej dvorani se je bilo mnogo ljudstva nabralo, da bi bilo priča slavnega momenta. Po prisegi se novoizvoljeni župan slavnemu občinstvu primerno zahvali, da mu je blagovolilo tako veliko čast izkazati, ter se v kratkem, pa krepkem govoru izrazil, da bode po svojih moči mestnim potrebam vselej in vestno ustrezal. — Zvezcer mu je napravilo slavno muziko, nesli so po mestu veljavniše zastave, mnogo odlične gospode se je udeležilo, pred njegovim stanovaljem je svirala godba nekaj točk, ali na vdušenih „evviva-klicev“ je bilo prav malo slišati, razen pobalinskih.

Novi župan je bil v prejšnjih letih na strani Italijanisimov, torej je mnogo mestjanov mislilo, da ga ne bode vlada potrdila, pa moči, da so se jadra za vetrom obrnila, da ložje veslajo, kar je žalibog pri mnogih čestilakomnih možeh v dobi poštenosti navada. Potrjen je bil. Da goriškim Slovencem bode milejši novoizvoljeni župan od prejšnjih, o tem je malo upanja.

Želeti bi bilo, tako se poudarja od mnogih strani, da bi več slovenskih mladeničev v solo hodilo, ter da bi imeli tako potem dobre politkarjev, na katerih imamo mi Slovenci sušo, kateri bi naše politično življenje povzdignili, da bi imeli mnogo učenih in izvrstnih mož na slovstvenem in znanostnem, in administrativnem polju, da bi imeli več duhovenskih moči, ker tudi duhovnov ne budem imeli v malo letih preveč. Ali kako to dosegši pri tako slabih šolskih okoliščinah? Teško.

je Jerica vsa ginjena. „Oh, kako rada, ko bi smela!“

„Kaj vas zadržuje?“

„Čestiti gospod! zadržuje me gospa Ellsova. Ne pusti me k njej. Pravi, da gospica Emilija noče nobenega, k sebi razen nje.“

„V tem oziru nema ničesar določiti in ravno tako malo Emilija; to je moja stvar in jaz hočem vas imeti. Rajši bi hotel, da bi vi stregli mojim bolnikom, nego vse gospe Ellsove na svetu. Ta ne razume ničesar o strežnji bolnim; najrajše ukahuje brusnice in peče pastete. Tako, jutri mislim, lehko začnete.“

„O, hvala vam! najlepša hvala vam, čestiti doktor!“

„Ne, zahvaljujte se mi; počakajte, da bodate poskusili; težavno je streči bolnikom. Čegav je ta vrt?“

„Gospe Brusove.“

„Ali je njena ta hruška?“

„Da, čestiti gospod!“

(Razmere so bile za Slovence zmirom neugodne, a vendor smo uže nekaj storili. Ur.)

Iz Gradca 27. februar [Izv. dop.] Vaš cenjeni list je nedavno dosta obširno bil poročil o koncertu gospodičin Čampovih, sorodnic naših izbornih skladateljev bratov Ipavcev. Stroga tukajšnja muzikalna kritika se je bila prav vgodno izrekla o teh mladih umeteljnicah in tudi nij mogla zanikati, da je občinstvo (po velikej večini nemško) prav simpatično sprejemalo one točke programa, ki so bile slovenskim odmerjene. Da, tukajšnja tla slovenstvu niso baš posebno oglajena, je menda vsacemu vaših čitateljev vsaj površno znano in slovenske pesni nemškemu koncertu uvrstiti je tedaj stvar vsaj nekoliko kočljiva. A da je bil kljubu temu vspeh odličen je ravno tako častno za objektivno presojo poslušalcev kakor jasni dokaz dovršene kompozicije in ravno tako dovršenega pevanja. Vsacemu naših skladateljev bi želel tako duhovitih interpretov, kakoršne sta imela brata Ipavca v tem koncertu v svojih nečakinjah. Ker so gospodične ravno zdaj namenjene proti našemu jugu (4. marca zvezcer bodo prvih koncertovale v Celji, kesneje pojdejo v Ljubljano in Zagreb) je namen teh vrstic opozoriti rojake na nje; sicer pa se bode vsakdo, ki jih bode čul prepričal, da jim priporočila nij treba, kajti prava umetljnost se sama priporoča.

Iz Podhriba 23. februar [Izv. dop.] No, časnarska debata o znanej amoroznej fantovskej korespondenciji v „Laib. Schulz.“ bode menda ravnokar pri kraju. Vsaka še tako zanimiva nova prikazen v socijalnem življenju izgublja ono prvotno živahnost, ter oslabeva je oni šareni efekt, ki osobito čitači občinstvo nekako smehljavo kratkočasi; — baš tako tudi uže pojema radovednost na znano reklamo: kako se grešni človek lehko reši gotove smrti, če zna dva jezika, — samo, da je eden od teh Indiški . . .

Moj namen nij, da bi pri tej priliki dalje krečal svoje pero na uže pogreto „rihto;“ tega nij več potreba, kakor je tudi uže neki dopisnik iz Notranjskega dobro omenil.

Tu prelazim kar na neki drugi kapitel znanega šol. nemčurskega časopisa izhajočega v beleg Ljubljani. Tam le doli v tretjej fari obiskal sem pred malo časom svojega družeta, koji pa tudi dobiva „L. Schulz.“ na ogled.

„Pri svetem Jurji! gospa Brusova; poskusiti hočem vaše hruške!“

To rekši, je skočil doktor, mož s pet in petdesetimi leti, a krepek in gibčen, črez zid, ki ja je ločil od sadnega vrta, ter je skoro z enim skokom prišel do drevesa. Jerica ga je smehljaje gledala in opazila, da se je doktor nad neko rečjo spodteknil; da nij padel, izgrabil je sè stegnenimi rokami za deblo lepega starega drevesa. Isti hip je pogledala glava z žametovo kapico počasi iznad visoke trave; mladenič šestnajstih ali sedemnajstih let se je oprl na komolce ter je strmo in debelo gledal nepričakovana vrinjenca. Doktor nikakor ne prestrašivši se, naredil se je razžaljenega ter je rekel:

„Vstani, ti lena kost! kaj tu ležiš in si poštenim ljudem na poti?“

„Koga zovete poštene ljudi, čestiti gospod?“ prašal je mladenič, katerega navidez nikakor nij vznemiril doktorjev izraz in njegovo prašanje.

(Dalje prih.)

Znano je, da v „L. Sch.“ pišejo in dopisujejo učiteljski renegatje našega naroda; ti so večinoma v mestu in nekaj tudi na deželi, ki klečeplazio in lizunijo na nemškarski strani, da z lehko protežijo dostignejo po znanej lestvi gori do večjega komada slovenske pečenke, ki jih prav močno za nos drgne in za sobo vleče — Najbolj šaljivo karikaturo pa igrajo ti ljudje v svojih izjavah, ki se jih drznejo v svojem listu celo obelodaniti. Na vsa usta, — da bi si jih kmalu tja do ponemčevanih ušes razprali, trobijo lehkomišljenim ušesom, o liberalizmu, fortšritu itd. o vsem tem pa nij pri njih za nas ne duha ne sluha. Mej nemčurskim liberalizmom, in srečno na rodno svobodo, za kojo žrtvujemo gmotne in duševne sile — je razlika, kakor mej dnevom in nočjo, ali pa mej resnico in lažjo. To je menda liberalizem, da nemčurji poštene narodne učitelje kar naravnost z „Pfaffenknechti“ titulirajo. Kaj je še nemčurski liberalizem posluh. Pri tovarišu, kojega sem obiskal dobim „L. Schulzeitung“ št. 3. t. l. Mej drugim suhoparnim in neumnim berilom, staknem i neki dopis iz te „Gorenjšče“ strani, pod dopisovalno šifro J. Na koncu omenjenega dopisa pa pristavlja Zimska redakcija prav semešno očetovsko opazko: „Auch aus einen andern Schulbezirk kommt uns die Kunde zu, dass die Bibliothek alle möglichen (???) ur.) kroatischen und serbischen Schriften enthalte, dem wahren Lehrer aber nichts Annehmbares biete.“ To je opazka, enaka kakšni strogi mačehi, koja vihti s prstom nad otroka, da se jo potem bolj boji. Ako si ena ali druga knjigarna poleg druga tudi en hrvatski ali srbski šolski list naroči, za kar pa ima po želji plačevalcev tudi pravico, je-lit „alle möglichen Schriften!“ Iz te nemčurske izjave bi človek lehko sodil, da je teh hrvatskih in srbskih „Schrift“ kar cele butare naročenih. Zakaj delate iz komarja slona? Ko se je lansko leto beletristični ne šolski list „Die Heimath“ slovenskim učiteljem prav močno priporočeval, nij imela „L. Sch.“ takrat nobene opazke, zato ker je bil list nemški, da bi „Laib. Schulz.“ enako pravično tudi zdaj molčala, ko je jedva od daleč čula da si je kakšna učit. knjižarnica poleg nemških in slovenskih knjig tudi en hrvaški šol. list naročila — da, to je zanje preliberalno! Gotovo je, da najslabši hrvaški ali srbski list ne prinaša tako bedastega in neumnega berila kakor „Laibacher Schulzeitung-a“, „welche dem wahren Lehrer nichts annehmbiete.“ Kdor hoče vrata izganjati, mora biti baje brez greha. „L. Schulzeitung“ naj sama sebi kaj očita a ne nam slovenskim učiteljem, za katere ima toliko liberalnih skrbij, kakor nespametna šavra, ki se nepoklicana meša v tuje zadeve.

Domače stvari.

(Slovensko gledališče.) Dobra igra, kakor so Benedixovi „Banditje“ bi bila zaslužila več poslušalcev, nego jih je privabila v istini v gledališče. Tudi igralo se je povsem dobro. Z gospodi Kajzelj (Podmanski), Šušteršič (Kruhovec), Kocelj (Ropotač), kakor z gospodom Jeločnik (Vidimov) in Schmidt (Kamenski) smo bili prav zadovoljni. Ravno tako ste gospa Odijeva (Eliza) in gdčna. Namrečova (Zefija) in posebno zadnja veliko pripomogli, k dobremu uspehu. Gospodična Podkrajškova je iz neke nerazumljive pri-

derije, katera je pri igralkah „von profession“ res nepotrebna, da ne rečemo komična, in ki kaže veliko brezobzirnost nasproti občinstvu, napravila „strike“, kakor čujemo, proti rolam v moškej obleki, in zato ta večer „zur abwechselung“ igrala nalogico Nežike. Čudimo se odboru, da tako mirno dopušča taka samovoljna premenjevanja, ki so poleg škode na dobrem uspehu, katero napravijo — še kako — smešna.

— (Slovensko gledališče.) V pondeljek 5. marca se bode ponavljala dobro znana resna igra „Marie-Jeanne.“ Upamo, da ne bode zopet mrknjenje lune gledališči škodovalo.

— (Škandali v nemškem gledališči.) Uže „Laib. Tagbl.“ ki je vendar ondan prinesel z „Laib. Ztg.“ vred znani obscenni „mlinarični“ inserat in je vreden brat famozne „Laib. Schulzg.“, katera zaljubljena pisma ponemškutenih učiteljev namesto resnih uvodnih člankov prinaša, uže ta moralno korumpirani list graja v štev. 46 nespodobnosti in umazanosti, kakoršne so v „Fatinitzi“ precej jasno bile slišati z nemškega odra ljubljanskega nemškega gledališča, sejalca nemške omike, nemške kulture, nemškega „anstanda“.

— (Lumin mrak) predstinočnjem se je, ker se je bilo na večer nebo ujasnilo, prav lepo videl. Povsod je bilo dosti gledalcev in nižje ljudstvo, videč krvavo-rudečo mrkneno luno, znamenje na nebesu, ugibalo je, da pomenja to vojsko itd.

— (Sneg) je nam včeraj dopoludne precej na debelo zapadel.

— (Svojo ženo zadavil.) Iz Goriške okolice se piše „Sl.“ A. Bolko, po domače Kravos blizu Lokavca in njegova žena živila sta uže delj časa v kregu in prepiru, ker mu žena, kot lastnica celega premoženja, nij hotela istega odstopiti in na njegovo ime prepisati. Gredočima iz zadnjega semnja v Ajdovščini, vname se, prej ko ne zopet zarad tega, prepir mej njima in Kravos se je vsled tega tako izpobil, da je začel ženo svojo z debelo palico pretepati, potem s škornjami po njej teptati. Zlomil jej je par reber in naposled, ker jej še nij luči življenja izpihnil, jel jo je okolo vratu v pravem pomenu besede s tako besnostjo daviti, da je mrtva ostala. Morilec taji, da jo je zadavil in trdi, da se mu je žena le ubila, ker je bila pijana, a mnenje izvedencev se glasi, da je Kravos svojo ženo zavratno ubil, kar dokazujejo tudi zlomljena rebra in vdarci, kojih ima več nego sto na svojem truplu. Znamenito je tudi to, da je zločinka, ko je ta čin hudodelstva izvrševal, neki fantič iz grmovja opazoval in gledal. Morilca ima sodnja uže v pesteh.

Listnica uredništva: G. A. K. Oprostite! V tacih rečeh korespondirati mi ne utegnemo. Vi prevč terjate. Mi nemamo pozvedovalnega in nazzanilnega biroa, niti preskrbljevalnice ali posredovalnice pisem in služeb itd., temuč, ker smo sami, nam je uže z listom in z drugim delom dovolj. Bodite tako dobri in obrnite se s tacimi prošnjami drugam.

Javna zahvala.

Podpisani onej neznanej častitej gospodični, katera mi je v Serajevo 25 gld. poslala in tudi sl. podpornemu odboru, kateri mi je 12 gld. poslal, izreka svojo prisrčno zahvalo.

Janez Mejač.

Umrli v Ljubljani

od 24. do 26. februarja:

Ivan Jarjan, mizarjev otrok, star 21 mesecov, na dunajski cesti št. 63, za božjast. — Liščeta Tropotec, osobnjica, star 78 let, v s. Florijana ulici št. 44, za vnetjem rebrne mrene. — Ivan Šašelj,

meščanski puškar, v 77 letu, na sv. Petra cesti št. 10, za splošnim oslabenjem. — Luka Vrtnik, dñinar, star 38 let, v civilni bolnici, za mrzlično kaheksijo. — Marijana Ložar, zemljaka udova, star 71 let, na nemškem trgu št. 5, naglo za krv. tokom iz pljuč. — Marija Pirec, osobnjica, star 71 let, za prsnovodenico. — Jožef Pavlič, c. kr. poštnega urada služe sin, star 1 mesec, v mesec, v poštni ulici št. 45, za atrofijo. — Miha Smole, meščanski trgovec in posestnik, v 73 letu na dunajski cesti št. 9, za dvakratnim mrtvodom.

TUJCI.

27. februarja:

Pri Slovnu: Golob iz Novega mesta. — Kolar iz Idrije. — Vakanik iz Litije. — Kulakovsky iz Kranja. — Lapajne iz Idrije.

Pri Maljet: Slatinsk iz Trbovelj. — Tan iz Dunaja. — Jonke iz Kočevja. — Wengraf iz Dunaja. — Dobovič iz Reke. — Käs iz Gradca.

Pri Zamoreci: Biro iz Bleda.

Dunajska borza 28. februarja.

(Izvirno teleografsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	62 gld.	35 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	35
Zlata renta	74	"
1860 drž. posojilo	108	50
Akcije narodne banke	831	"
Kreditne akcije	149	70
London	124	"
Napol.	9	91½ "
C. k. cekini	5	88
Srebro	113	50
Državne marke	60	90

Zahvala.

Čuti se dolžno veselčestitemu občinstvu za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu nepozabljivega soproga, oziroma očeta,

Franjo Hodnika,

posestnika v Ilirske Bistrici, vsled katere je velika bolest nekoliko zmanjšana, globokočutno zahvalo izreči.

V Ilirske Bistrici, 26. februarja 1877.

(46)

Marija Hodnik, žaluoča vdova in njeni otroci.

Umeteljni zobje in zobovja

z zračnim tiskom ali brez njega, lepi, naravnii, namen odgovorni, se po najnovejši metodii delajo in ne da bi se korenine izruvale, postavljajo.

Vse operacije: plombiranje z zlatom ali drugimi sposobnimi poluli, piljenje, čistenje in drenje zob, se, kakor se je izkusilo, brez hudih bolečin izvršuje pri

(370—15)

Paichelu,

zdravniku za zobe, pri Hradeckega mostu, v Malyevej hiši I. nadstropje.

Graške špiritne drožje

dobivajo se vsak dan sveže (frišne) v prodajalnici steklenega blaga gosp. France Kolmanna na glavnem trgu št. 236 iz prijaznosti do (378—25) A. Schneiderja.

Menj ko pol kilograma (1 funt) se ne prodaje.

Ravnokar je v „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, posloveni dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Samoklistirni aparati

(Clyso-pumpe, Irrigatérje),

Inhalacijne aparate,

klistirne, uretralne in maternične brizgalnice, mlečne pumpe, sesalne steklenice, vezi za počene po fabriškej ceni.

Jedino le pri (53—37)

Gabriel Piccoli,

lekaru, na dunajski cesti v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.